

555/1992 Sb. Zákon

České národní rady
ze dne 17. listopadu 1992

O Vězeňské službě a justiční stráží České republiky

Vyhlášeno dne 10. prosince 1992, datum poslední novelizace 1. července 2025

Česká národní rada se usnesla na tomto zákoně:

§ 1

Úvodní ustanovení

(1) Zřizuje se Vězeňská služba České republiky (dále jen „Vězeňská služba“), která zajišťuje výkon vazby, výkon zabezpečovací detence a výkon trestu odnětí svobody a v rozsahu stanoveném tímto zákonem ochranu pořádku a bezpečnosti při výkonu soudnictví a správě soudů a při činnosti státních zastupitelství a Ministerstva spravedlnosti (dále jen „ministerstvo“).

(2) Vězeňská služba je ozbrojeným bezpečnostním sborem. Řídí ji generální ředitel Vězeňské služby (dále jen „generální ředitel“), kterého jmenuje a odvolává ministr spravedlnosti (dále jen „ministr“). Generální ředitel odpovídá ministrovi za činnost Vězeňské služby.

(3) Vězeňská služba je správním úřadem a účetní jednotkou.¹⁾

(4) Organizačními jednotkami Vězeňské služby jsou generální ředitelství, vazební věznice, věznice, ústavy pro výkon zabezpečovací detence, Střední odborné učiliště a Akademie Vězeňské služby. Generální ředitelství zabezpečuje plnění společných úkolů ostatních organizačních jednotek, které metodicky řídí a kontroluje. V čele vazebních věznic, věznic, ústavů pro výkon zabezpečovací detence, Středního odborného učiliště a Akademie Vězeňské služby jsou ředitelé, které jmenuje a odvolává generální ředitel.

(5) Vězeňská služba působí na území České republiky, nestanoví-li zvláštní právní předpis nebo vyhlášená mezinárodní smlouva, k jejíž ratifikaci dal Parlament souhlas a jíž je Česká republika vázána, jinak. Za podmínek, v rozsahu a způsobem stanoveným mezinárodní smlouvou je příslušník Vězeňské služby a občanský zaměstnanec Vězeňské služby oprávněn působit na území jiného státu v rámci mírové nebo jiné operace, které se Česká republika účastní na základě rozhodnutí mezinárodní organizace, jíž je Česká republika členem nebo s níž má uzavřeny příslušné mezinárodní smlouvy. Příslušník Vězeňské služby a občanský zaměstnanec Vězeňské služby je oprávněn působit na území jiného státu také na základě rozhodnutí příslušného orgánu nebo instituce Evropské unie, nebo je-li vyslán k plnění úkolů na základě rozhodnutí ministra se souhlasem příslušného orgánu cizího státu

nebo na žádost příslušného orgánu cizího státu.

HLAVA PRVNÍ

Úkoly, organizace a řízení vězeňské služby

§ 2

Úkoly Vězeňské služby

(1) Vězeňská služba

- a) spravuje a střeží vazební věznice a věznice a odpovídá za dodržování zákonem stanovených podmínek výkonu vazby a výkonu trestu odnětí svobody,
- b) spravuje a střeží ústavy pro výkon zabezpečovací detence,
- c) střeží, předvádí a eskortuje osoby ve výkonu vazby, ve výkonu zabezpečovací detence a ve výkonu trestu odnětí svobody a eskortuje tyto osoby do výkonu ústavní nebo ochranné výchovy, ústavního ochranného léčení nebo zabezpečovací detence, a to bezprostředně po ukončení výkonu vazby, zabezpečovací detence nebo trestu odnětí svobody,
- d) prostřednictvím programů zacházení soustavně působí na osoby ve výkonu trestu odnětí svobody a obdobně i na některé skupiny osob ve výkonu vazby s cílem vytvořit předpoklady pro jejich řádný způsob života po propuštění,
- e) provádí výzkum v oboru penologie a využívá jeho výsledky a vědecké poznatky při výkonu vazby a při výkonu trestu odnětí svobody,
- f) zajišťuje pořádek a bezpečnost v budovách soudů, státních zastupitelství a ministerstva a v jiných místech jejich činnosti a v rozsahu stanoveném tímto zákonem zajišťuje pořádek a bezpečnost při výkonu pravomoci soudů a státních zastupitelství,
- g) vytváří podmínky pro pracovní a jinou účelnou činnost osob ve výkonu vazby, ve výkonu zabezpečovací detence a ve výkonu trestu odnětí svobody,
- h) provozuje hospodářskou činnost za účelem zaměstnávání osob ve výkonu trestu odnětí svobody, případně i osob ve výkonu vazby,
- i) vede evidenci osob ve výkonu vazby, ve výkonu zabezpečovací detence a ve výkonu trestu odnětí svobody na území České republiky,
- j) plní úkoly, které pro ni vyplývají z vyhlášených mezinárodních smluv, k jejichž ratifikaci dal Parlament souhlas a jimiž je Česká republika vázána,

- k) zabezpečuje vzdělávání příslušníků Vězeňské služby (dále jen „příslušníci“) a občanských zaměstnanců Vězeňské služby, které provádí Akademie Vězeňské služby, a vzdělávání osob ve výkonu vazby a ve výkonu trestu odnětí svobody, které provádí Střední odborné učiliště,
- l) poskytuje zdravotní služby ve svých zdravotnických zařízeních osobám ve výkonu vazby, osobám ve výkonu zabezpečovací detence a osobám ve výkonu trestu odnětí svobody, příslušníkům a občanským zaměstnancům Vězeňské služby; v případě potřeby zabezpečuje zdravotní služby u mimovězeňských poskytovatelů zdravotních služeb,
- m) poskytuje nebo zajišťuje odbornou péči¹⁰⁾ osobám s adiktologickou poruchou, které jsou ve výkonu vazby, trestu odnětí svobody nebo zabezpečovací detence,
- n) zabezpečuje zdravotní služby u mimovězeňských poskytovatelů zdravotních služeb dětem, které má ve výkonu vazby nebo trestu jejich matka u sebe; za tím účelem zajišťuje jejich převoz k mimovězeňským poskytovatelům zdravotních služeb,
- o) v rozsahu stanoveném zvláštním právním předpisem²⁾ objasňuje a prověřuje vlastními pověřenými orgány (dále jen „pověřené orgány Vězeňské služby“) trestné činy osob ve výkonu vazby, trestu odnětí svobody a zabezpečovací detence; ve spolupráci s Generální inspekcí bezpečnostních sborů se podílí na předcházení a odhalování trestné činnosti příslušníků Vězeňské služby a občanských zaměstnanců zařazených k výkonu práce ve Vězeňské službě spáchané při výkonu služby nebo při plnění pracovních úkolů.

(2) Vězeňská služba plní i další úkoly podle zvláštních právních předpisů.³⁾

Organizace a řízení Vězeňské služby

§ 3

(1) Úkoly stanovené v § 2 zajišťují ve Vězeňské službě vězeňská stráž, justiční stráž, správní služba, Akademie Vězeňské služby a pověřené orgány Vězeňské služby.

(2) Vězeňská stráž střeží, předvádí a eskortuje osoby ve výkonu vazby, ve výkonu zabezpečovací detence a ve výkonu trestu odnětí svobody, eskortuje tyto osoby do výkonu ústavní nebo ochranné výchovy, ústavního ochranného léčení nebo zabezpečovací detence, zajišťuje převoz dětí, které má ve výkonu vazby nebo trestu jejich matka u sebe, k mimovězeňským poskytovatelům zdravotních služeb, střeží vazební věznice, věznice, ústavy pro výkon zabezpečovací detence a je-li podle odstavce 5 povolána k plnění úkolů justiční stráže, střeží budovy soudů, státních zastupitelství a ministerstva. Při této činnosti zajišťuje stanovený pořádek a kázeň.

(3) Justiční stráž zajišťuje pořádek a bezpečnost v budovách soudů, státních zastupitelství a ministerstva a v jiných místech jejich činnosti. Je-li justiční stráž dočasně povolána k plnění úkolů vězeňské stráže, střeží vazební věznice a věznice, předvádí a eskortuje osoby ve výkonu vazby, ve výkonu zabezpečovací detence a ve výkonu trestu odnětí svobody a zajišťuje převoz dětí, které má ve výkonu vazby nebo trestu jejich matka u sebe, k mimovězeňským poskytovatelům zdravotních služeb. Při této činnosti zajišťuje stanovený pořádek a kázeň.

(4) Příslušníci zařazení ve vězeňské stráži mohou být dočasně povoláni k plnění úkolů justiční stráže jen v

mimořádných případech, zejména nemůže-li justiční stráž vlastními prostředky zajistit výkon služby, a to pouze se souhlasem generálního ředitele. Příslušníci zařazení ve vězeňské strážnici mohou být rozhodnutím ředitele věznice dočasně pověřeni plněním úkolů správní služby, pokud správní služba jí svěřené úkoly nemůže plnit vlastními silami.

(5) Příslušníci zařazení v justiční strážnici mohou být dočasně povoláni k plnění úkolů vězeňské strážnice v místech výkonu vazby, výkonu zabezpečovací detence nebo výkonu trestu odnětí svobody jen v mimořádných případech, nemůže-li vězeňská stráž zajistit vlastními prostředky pořádek a bezpečnost v těchto místech, a to pouze se souhlasem generálního ředitele.

(6) Správní služba rozhoduje ve správním řízení podle zvláštních právních předpisů a zabezpečuje organizační, ekonomickou, vzdělávací, výchovnou, zdravotnickou a další odbornou činnost.

(7) Příslušníci zařazení do správní služby mohou být rozhodnutím ředitele věznice dočasně pověřeni plněním úkolů vězeňské strážnice, pokud vězeňská stráž jí svěřené úkoly nemůže vlastními silami plnit.

(8) Pověřené orgány Vězeňské služby mají postavení policejního orgánu v řízení o trestných činech osob ve výkonu vazby, trestu odnětí svobody a zabezpečovací detence, spáchaných ve vazební věznici, věznici nebo v ústavu pro výkon zabezpečovací detence²); náleží jim též oprávnění používat podpůrné operativně pátrací prostředky podle tohoto zákona.

§ 4

Právní úkony jménem státu činí za Vězeňskou službu generální ředitel. Ředitelé vazebních věznic, věznic a dalších organizačních jednotek Vězeňské služby jsou oprávněni jednat a činit právní úkony za Vězeňskou službu ve všech věcech, kromě těch, které podle tohoto zákona nebo rozhodnutí ministra nebo generálního ředitele patří do jejich pravomoci.

§ 4a

Ministerstvo při výkonu státní správy vytváří Vězeňské službě podmínky k řádnému výkonu její činnosti zejména tím, že

- a) stanoví Vězeňské službě prostředky státního rozpočtu v rámci rozpočtu kapitoly ministerstva,
- b) provádí kontrolu dodržování povinností stanovených zvláštními právními předpisy při hospodaření s majetkem státu a kontrolu dodržování ostatních právních předpisů, pokud nepatří do působnosti jiného orgánu,
- c) na úsecích obranného a civilního nouzového plánování, ochrany utajovaných informací, požární ochrany a ochrany bezpečnosti a zdraví při práci stanoví resortní koncepce činnosti v těchto oblastech a v nezbytném rozsahu provádí analytickou a kontrolní činnost,
- d) usměrňuje a koordinuje výkon služby justiční strážnice s technickými a režimovými opatřeními u soudů, státních zastupitelství a na ministerstvu,

e) na úseku informatiky vypracovává analýzy a navrhuje koncepce rozvoje informačních technologií, systémů a počítačových sítí.

§ 4b

Ministerstvo provádí kontrolu dodržování právních předpisů a vnitřních předpisů upravujících povinnosti příslušníků a občanských zaměstnanců Vězeňské služby při zacházení s obviněnými a odsouzenými a s chovanci ve výkonu zabezpečovací detence a při rozhodování o umístění odsouzeného do některého z oddělení věznice s ostrahou.

§ 4c

Při výkonu kontrolní činnosti ministerstvo postupuje podle zákona upravujícího kontrolu.

§ 4d

Ministerstvo může po dohodě s Ministerstvem zdravotnictví zřídit k poskytování a zabezpečení zdravotních služeb osobám uvedeným v § 2 odst. 1 písm. l) státní příspěvkovou organizaci.

HLAVA DRUHÁ

Povinnosti a oprávnění příslušníka

Povinnosti příslušníka

§ 5

Příslušník je povinen plnit služební povinnosti a úkoly vyplývající pro něj ze zákonů a z dalších obecně závazných právních předpisů a z rozhodnutí a příkazů nadřízených.

§ 6

(1) Příslušník je povinen jednat s osobami ve výkonu zabezpečovací detence, ve výkonu vazby a ve výkonu trestu odnětí svobody vážně a rozhodně, respektovat jejich práva, zabraňovat krutému nebo důstojnost ponižujícímu zacházení s těmito osobami i mezi nimi navzájem a působit k naplňování účelu výkonu zabezpečovací detence, výkonu vazby a výkonu trestu odnětí svobody.

(2) Při provádění služebních zákroků a služebních úkonů je příslušník povinen dbát cti a důstojnosti osob, s nimiž jedná, i své a nepřipustit, aby těmto osobám vznikla bezdůvodná újma a aby případný zásah do jejich práv a svobod překročil míru nezbytnou k dosažení účelu sledovaného služebním zákrokem nebo služebním úkonem.

(3) Dovolují-li to okolnosti a povaha služebního zákroku, je příslušník povinen před jeho provedením

a) prokázat svou příslušnost k Vězeňské službě,

b) použít domluvy, výzvy nebo varování k dosažení účelu zákroku bez jeho provedení; před výzvou použije příslušník slova „jménem zákona“.

§ 7

(1) Příslušník ve službě je povinen zakročit v mezích stanovených tímto zákonem a dalšími obecně závaznými právními předpisy,

- a) páchá-li osoba ve výkonu vazby nebo ve výkonu trestu odnětí svobody trestný čin nebo kázeňský přestupek, popřípadě je-li důvodné podezření z jejich páchání,
- b) páchá-li osoba ve výkonu zabezpečovací detence trestný čin, popřípadě je-li důvodné podezření z jeho páchání
- c) maří-li osoba ve výkonu zabezpečovací detence, ve výkonu vazby nebo ve výkonu trestu odnětí svobody účel výkonu zabezpečovací detence, výkonu vazby nebo výkonu trestu odnětí svobody,
- d) je-li narušován pořádek nebo ohrožována bezpečnost v prostorách Vězeňské služby, věznice pro místní výkon trestu, soudu, státního zastupitelství nebo ministerstva, nebo při předvádění a eskortách osob z výkonu vazby, zabezpečovací detence nebo trestu odnětí svobody.

(2) Příslušník není povinen provést služební zákrok,

- a) je-li pod vlivem léků nebo jiných látek, které závažným způsobem snižují jeho schopnost jednání,
- b) není-li k jeho provedení odborně vyškolen nebo vycvičen, ač povaha zákroku takové vyškolení nebo vycvičení vyžaduje,
- c) brání-li tomu důležitý zájem služby.

Vyžadují-li to okolnosti, je příslušník povinen v těchto případech učinit jiná opatření nezbytná k provedení služebního zákroku, zejména bez odkladu vyrozumět svého nadřízeného.

(3) Příslušník, který plní úkoly vězeňské stráže, je povinen i v době mimo službu v mezích stanovených tímto zákonem a dalšími obecně závaznými právními předpisy provést služební zákrok nebo jiná potřebná opatření, páchá-li osoba ve výkonu vazby nebo výkonu trestu odnětí svobody trestný čin nebo kázeňský přestupek, jímž je bezprostředně ohrožen život, zdraví nebo majetek.

(4) Příslušník, který plní úkoly vězeňské stráže, je povinen i v době mimo službu v mezích stanovených tímto zákonem a dalšími právními předpisy provést služební zákrok nebo jiná potřebná opatření, páchá-li osoba ve výkonu zabezpečovací detence trestný čin, jímž je bezprostředně ohrožen život, zdraví nebo majetek.

§ 8

(1) Příslušník koná službu zpravidla ve služebním stejnokroji s identifikačním číslem. Příslušník, který koná službu v občanském oděvu, je označen identifikačním štítkem s číslem. Fyzická osoba, která není příslušníkem, není

oprávněna nosit na místě veřejnosti přístupném služební stejnokroj Vězeňské služby nebo takový oděv, který je s ním zřejmě zaměnitelný.

(2) Příslušník prokazuje svou příslušnost k Vězeňské službě služebním průkazem nebo služebním stejnokrojem s identifikačním číslem. V místech výkonu vazby, zabezpečovací detence nebo výkonu trestu odnětí svobody může příslušník prokazovat svoji totožnost též identifikačním štítkem. Ústním prohlášením „Vězeňská služba“ prokazuje příslušník svoji příslušnost ve výjimečných případech, kdy okolnosti služebního zákroku neumožňují prokázat příslušnost stanoveným způsobem.

(3) Ministerstvo stanoví vyhláškou podrobnosti o prokazování příslušnosti k Vězeňské službě.

§ 9

(1) Příslušník je povinen zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, o kterých se dozvěděl při plnění služebních úkolů nebo v souvislosti s nimi a které v obecném zájmu nebo v zájmu zúčastněných osob vyžadují, aby zůstaly utajeny před nepovolanými osobami.

(2) Povinnosti mlčenlivosti se nemůže příslušník dovolávat vůči policejnímu orgánu, státnímu zástupci, soudu, jinému bezpečnostnímu sboru včetně bezpečnostního sboru státu Evropské unie a kontrolním orgánům, pokud jde o údaje potřebné k plnění jejich působnosti na základě zákona nebo mezinárodní smlouvy.

(3) Ministr je oprávněn zprostit příslušníka povinnosti mlčenlivosti.

Oprávnění příslušníka

§ 10

Požadování vysvětlení

(1) Příslušník je oprávněn požadovat vysvětlení od všech osob, které mohou přispět k objasnění skutečností důležitých pro odhalení trestného činu nebo kázeňského přestupku spáchaného pachatelem během výkonu vazby, výkonu trestu odnětí svobody nebo výkonu zabezpečovací detence, jakož i pro vypátrání osoby prchající z výkonu vazby, z výkonu trestu odnětí svobody nebo výkonu zabezpečovací detence. Požadovat vysvětlení od osob ve výkonu vazby, trestu odnětí svobody a zabezpečovací detence, které mohou přispět k objasnění skutečností důležitých pro odhalení kázeňského přestupku, je oprávněn rovněž občanský zaměstnanec Vězeňské služby.

(2) Pověřený orgán Vězeňské služby je oprávněn osobu vyzvat, aby se ve stanovenou dobu, popřípadě bez zbytečného odkladu, je-li to nezbytné, dostavila na určené místo k sepsání úředního záznamu o podání vysvětlení. Dostaví-li se osoba na základě výzvy, je pověřený orgán Vězeňské služby povinen s touto osobou sepsat úřední záznam o podání vysvětlení bez zbytečného odkladu.

(3) Podání vysvětlení nesmí být od osoby požadováno, pokud by tím porušila zákonem stanovenou nebo státem uznanou povinnost mlčenlivosti, ledaže by byla této povinnosti příslušným orgánem nebo tím, v jehož zájmu tuto povinnost má, zproštěna. Osoba může vysvětlení odepřít pouze, pokud by jí sobě nebo osobě blízké způsobila nebezpečí trestního stíhání nebo nebezpečí postihu za přestupek.

(4) Kdo se dostaví na výzvu podle odstavce 2, má nárok na náhradu nutných výdajů a na náhradu ušlého výdělku. Náhradu poskytuje Vězeňská služba. Nárok na náhradu nemá ten, kdo se dostavil jen ve vlastním zájmu nebo pro své protiprávní jednání. Nárok na náhradu zaniká, jestliže jej osoba neuplatní do 7 dnů ode dne, kdy se na výzvu podle odstavce 2 dostavila; o tom musí být osoba poučena.

§ 11

Osobní prohlídka a jiné podobné úkony

(1) Příslušník je oprávněn provést u osoby ve výkonu zabezpečovací detence, ve výkonu vazby nebo ve výkonu trestu odnětí svobody osobní prohlídku a prohlídku jejích věcí, prohlídku těla, snímání daktyloskopických otisků a pořizování obrazových záznamů, popřípadě nařídit, aby se tato osoba podrobila lékařské prohlídce.

(2) Lékařskou prohlídku provádí pouze lékař. Osobní prohlídku a prohlídku těla provádí osoba stejného pohlaví nebo lékař. Odběr krve provádí na žádost příslušníka pouze lékař nebo odborně způsobilý zdravotnický pracovník.

§ 12

Odnětí věcí

(1) Příslušník je oprávněn odejmout osobě ve výkonu zabezpečovací detence, ve výkonu vazby nebo ve výkonu trestu odnětí svobody věc, kterou má neoprávněně u sebe, anebo věc, která by mohla být prohlášena za propadlou nebo zabranou.⁵⁾

(2) Nebyla-li věc uvedená v odstavci 1 prohlášena za propadlou nebo zabranou a není-li jí třeba pro další řízení, vrátí se osobě, které byla odňata, pokud tomu nebrání účel zabezpečovací detence, vazby nebo trestu odnětí svobody. Jinak správa ústavu, v němž se vykonává zabezpečovací detence, vazba nebo trest odnětí svobody, zajistí uložení věci, popřípadě ji odešle na náklady osoby, které byla věc odňata, na adresu, jež tato osoba určí; jde-li o věc bezcennou nebo zcela nepatrné hodnoty, lze ji zničit.

§ 13

(1) Při střežení objektů je příslušník oprávněn zjišťovat totožnost osob, které vstupují do objektu nebo se v něm nacházejí, prohlížet jejich zavazadla i věci a prohlížet dopravní prostředky při vjezdu i výjezdu. Při důvodném podezření, že osoba má u sebe zbraň nebo jinou věc, kterou by mohla narušit výkon zabezpečovací detence, vazby nebo výkon trestu odnětí svobody nebo bezpečnost v budovách soudů, státních zastupitelství nebo ministerstva nebo kterou neoprávněně vynáší ze střeženého objektu, může příslušník provést její osobní prohlídku a takovou zbraň nebo jinou věc odebrat. Může přijímat i jiná opatření nezbytná k tomu, aby do objektu nebyly vnášeny nebo dopravovány věci, které by mohly narušit výkon zabezpečovací detence, vazby nebo výkon trestu odnětí svobody nebo bezpečnost v budovách soudů, státních zastupitelství nebo ministerstva.

(2) Příslušník uvedený v odstavci 1 je oprávněn zjišťovat totožnost osob a zakročit proti osobám, které se zdržují v blízkosti střežených objektů, pokud

- a) je důvodná obava, že tyto osoby naruší výkon zabezpečovací detence, vazby nebo výkon trestu odnětí svobody nebo ohrozí bezpečnost střeženého objektu, nebo
- b) se tyto osoby chovají způsobem, který narušuje výkon zabezpečovací detence, vazby nebo výkon trestu odnětí svobody nebo ohrožuje bezpečnost střežených objektů.

§ 13a

Prokázání totožnosti pověřenému orgánu

(1) Prokázáním totožnosti se rozumí prokázání jména, popřípadě jmen, příjmení, data narození a v případě potřeby také adresy místa trvalého pobytu, adresy místa pobytu nebo adresy bydliště v zahraničí, rodného čísla, bylo-li přiděleno, a státní příslušnosti. Rozsah a způsob zjišťování osobních údajů musí být přiměřené účelu zjišťování totožnosti.

(2) Pověřený orgán Vězeňské služby je oprávněn vyzvat k prokázání totožnosti osobu

- a) podezřelou ze spáchání trestného činu nebo přestupku,
- b) od níž je požadováno vysvětlení,
- c) zdržující se v blízkosti místa, kde došlo ke spáchání trestného činu nebo přestupku osobou ve výkonu vazby, trestu odnětí svobody nebo zabezpečovací detence,
- d) která je oznamovatelem podezření ze spáchání trestného činu nebo přestupku, nebo
- e) při plnění jiného úkolu, je-li to nezbytné pro předcházení trestné činnosti.

(3) Odmítne-li osoba uvedená v odstavci 2 prokázat svoji totožnost nebo nemůže-li ji prokázat ani po poskytnutí potřebné přiměřené součinnosti a pověřený orgán Vězeňské služby nemůže její totožnost zjistit provedením úkonu na místě, je oprávněn předvést ji na Policii České republiky. Potřebnou součinnost ke zjištění totožnosti poskytne pověřený orgán Vězeňské služby způsobem a v rozsahu, který nezmaří účel úkonu.

§ 13b

Vyžadování pomoci

Pověřený orgán Vězeňské služby je v rozsahu potřebném pro splnění konkrétního úkolu v rámci prováděného šetření a opatření⁸⁾ oprávněn požadovat od orgánů veřejné správy, jakož i od právnických a fyzických osob věcnou a osobní pomoc, zejména potřebné podklady a informace včetně osobních údajů. Tyto orgány a osoby jsou povinny požadovanou pomoc poskytnout; nemusí tak učinit, brání-li jim v tom zákonná nebo státem uznaná povinnost mlčenlivosti anebo plnění jiné zákonné povinnosti. Fyzická osoba tak nemusí dále učinit, pokud by poskytnutím pomoci vystavila vážnému ohrožení sebe nebo osobu blízkou.

§ 14

Příslušník je při plnění služebních úkolů oprávněn v případě bezprostředního nebezpečí ohrožení života, zdraví nebo majetku požádat každého o pomoc. Kdo byl o tuto pomoc požádán, je povinen ji poskytnout, pokud tím nevystaví vážnému ohrožení sebe nebo osobu blízkou anebo pokud tomu nebrání jiné závažné okolnosti.

§ 15

Pronásledování a pátrání po prchajících osobách

Příslušník je povinen, pokud mu v tom nebrání jiné důležité okolnosti, bezprostředně pronásledovat osobu prchající z výkonu zabezpečovací detence, výkonu vazby nebo výkonu trestu odnětí svobody a činit nezbytná a neodkladná opatření k jejímu zadržení. O prchající osobě Vězeňská služba neprodleně vyrozumí Policii České republiky.

Operativně pátrací prostředky, podpůrné operativně pátrací prostředky a podmínky jejich používání

§ 16

Operativně pátrací prostředky a podpůrné operativně pátrací prostředky používají v objektech Vězeňské služby na žádost ministra nebo s jeho souhlasem orgány k tomu oprávněné podle zvláštních právních předpisů.^{5a)}

§ 16a

Pověřené orgány Vězeňské služby používají podpůrné operativně pátrací prostředky za podmínek stanovených tímto zákonem v objektech Vězeňské služby k předcházení a odhalování trestné činnosti.

§ 16b

(1) Pro účely tohoto zákona se podpůrnými operativně pátracími prostředky rozumí

- a) zabezpečovací technika,
- b) zvláštní finanční prostředky.

(2) Zabezpečovací technikou se rozumí technické prostředky, zařízení a jejich soubory používané za účelem předcházení nebo zamezení ohrožení života a zdraví osob nebo k zabezpečení ochrany majetku a vyhledávání radiotelekomunikační techniky v objektech ústavů pro výkon zabezpečovací detence, vazebních věznic a věznic a zabránění nedovolené komunikace osob ve výkonu zabezpečovací detence, ve výkonu vazby a ve výkonu trestu odnětí svobody. Použitím zabezpečovací techniky nesmí být zasahováno do ústavně zaručených práv a svobod.

(3) Zvláštními finančními prostředky se rozumí vyčleněné finanční prostředky, které jsou využívány k úhradě některých výdajů v souvislosti s použitím zabezpečovací techniky. Musí být s nimi nakládáno hospodárně a v souladu s jejich účelem. Na nakládání se zvláštními finančními prostředky se nevztahují zvláštní právní předpisy upravující hospodaření s peněžními prostředky státu.

§ 16c

Operativně pátrací prostředky a podpůrné operativně pátrací prostředky mohou být použity jen v souladu s účelem výkonu zabezpečovací detence, výkonu vazby a výkonu trestu odnětí svobody a nesmí omezovat práva jiných osob, zejména osob ve výkonu zabezpečovací detence, ve výkonu vazby a ve výkonu trestu odnětí svobody, nad míru nezbytně nutnou. Nesmí být použity při styku mezi osobou ve výkonu zabezpečovací detence, ve výkonu vazby nebo ve výkonu trestu odnětí svobody a jejím obhájcem.

§ 17

Donucovací prostředky

(1) Pokud je to nezbytné k zajištění pořádku a bezpečnosti, je příslušník při plnění svých úkolů oprávněn použít donucovací prostředky proti osobám, které ohrožují život nebo zdraví, úmyslně poškozují majetek nebo násilím se snaží mařit účel výkonu zabezpečovací detence, výkonu vazby nebo výkonu trestu odnětí svobody, anebo narušují pořádek nebo bezpečnost v prostorách Vězeňské služby, ve věznici pro místní výkon trestu, v budovách soudů, jakož i jiných místech činnosti soudů, budovách státních zastupitelství nebo ministerstva, v zařízeních mimovězeňských poskytovatelů zdravotních služeb a v blízkosti střežených objektů.

(2) Donucovacími prostředky jsou:

- a) hmaty, chvaty, údery a kopy sebeobrany,
- b) předváděcí řetízky,
- c) pouta,
- d) poutací popruhy,
- e) pouta s poutacím opaskem,
- f) slzotvorný, elektrický nebo jiný obdobně dočasně zneschopňující prostředek,
- g) obušek nebo jiný úderný prostředek,
- h) služební pes,
- ch) vodní stříkač,
- i) zásahová výbuška,
- j) expanzní zbraně,
- k) úder střelnou zbraní,
- l) hrozba střelnou zbraní,
- m) varovný výstřel,

- n) vytlačování štítem,
- o) vytlačování vozidlem,
- p) prostředek k zamezení prostorové orientace.

(3) Příslušník rozhoduje, který z donucovacích prostředků použije podle konkrétní situace tak, aby dosáhl účelu sledovaného služebním zákrokem. Přitom je povinen dbát, aby použití donucovacího prostředku bylo přiměřené účelu zákroku a aby jím nebyla způsobena újma zřejmě nepřiměřená povaze a nebezpečnosti protiprávního jednání

(4) Při předvádění osoby ve výkonu zabezpečovací detence, výkonu vazby nebo výkonu trestu odnětí svobody mimo objekt ústavu lze použít donucovací prostředky uvedené v předchozím odstavci pod písmeny b), c) a e) i bez splnění podmínek uvedených v odstavci 1. Příslušník je oprávněn je použít, pokud to je ke splnění účelu úkonu nezbytné.

(5) Je-li vzhledem k předchozímu chování obviněného, chovance nebo odsouzeného důvodná obava, že by se mohl chovat násilným způsobem, lze při jeho předvádění použít donucovací prostředky uvedené v odstavci 2 písm. b), c) nebo e) i bez splnění podmínek stanovených v odstavci 1. Příslušník je oprávněn takové donucovací prostředky použít, pokud to je ke splnění účelu úkonu nezbytné. Příslušník je oprávněn omezit volný pohyb osoby, která fyzicky napadá příslušníka nebo jinou osobu, ohrožuje vlastní život, poškozuje majetek nebo se pokusí o útěk, připoutáním k vhodnému předmětu, zejména pomocí pout. Toto omezení musí být ukončeno v okamžiku, kdy je zřejmé, že osoba takové jednání nebude opakovat, nejdéle však po uplynutí 2 hodin od okamžiku připoutání.

§ 18

Použití střelné zbraně

(1) Příslušník je oprávněn při plnění svých úkolů použít střelnou zbraň jen výjimečně, aby

- a) v případě nutné obrany odvrátil přímo hrozící nebo trvající útok proti jeho osobě nebo útok na život nebo zdraví jiné osoby,
- b) překonal odpor směřující ke zmaření služebního zákroku, pokud jej nemůže překonat jinak a nedokončení zákroku by ohrozilo život nebo zdraví jiné osoby,
- c) zamezil útěku osoby ve výkonu zabezpečovací detence, ve výkonu vazby nebo ve výkonu trestu odnětí svobody ze střeženého objektu nebo při eskortě, kterou nelze zadržet jiným způsobem,
- d) odvrátil nebezpečný útok, který ohrožuje střežený nebo chráněný objekt nebo stanoviště, po marné výzvě, aby bylo od útoku upuštěno,
- e) zneškodnil zvíře ohrožující život nebo zdraví osob.

(2) Použití střelné zbraně je přípustné jen tehdy, jestliže by použití donucovacích prostředků bylo zřejmě neúčinné.

(3) Před použitím střelné zbraně v případech uvedených v odstavci 1 písm. a) až d) je příslušník povinen vyzvat osobu, proti které zakročuje, aby upustila od protiprávního jednání, s výstrahou, že bude použito střelné zbraně. Od

výzvy s výstrahou může příslušník upustit pouze v případě, že je ohrožen jeho život nebo zdraví anebo život nebo zdraví jiné osoby a zákrok nesnese odkladu.

(4) Při použití střelné zbraně je příslušník povinen dbát nutné opatrnosti, aby zejména neohrozil život nebo zdraví jiných osob a aby co nejvíce šetřil život osoby, proti níž zakročuje.

§ 19

Omezení při použití donucovacích prostředků a střelné zbraně

(1) Při služebním zákroku nelze proti

a) těhotné ženě, osobě vysokého věku a osobě se zjevným zdravotním postižením nebo osobě zjevně mladší 15 let použít úderů a kopů sebeobrany, pout s poutacím opaskem, slzotvorných, elektrických nebo jiných obdobně dočasně zneschopňujících prostředků, obušku a jiného úderného prostředku, služebního psa, vodního stříkače, zásahové výbušky, expanzní zbraně, úderu střelnou zbraní, varovného výstřelu a střelné zbraně,

b) ženě použít služebního psa, elektrického nebo jiného obdobně dočasně zneschopňujícího prostředku a střelné zbraně;

to neplatí, pokud útok těchto osob bezprostředně ohrožuje život nebo zdraví příslušníka nebo jiné osoby anebo hrozí větší škoda na majetku a nebezpečí nelze odvrátit jinak, a v případech uvedených v § 18 odst. 1 písm. c).

(2) Ustanoveními § 17 a 18 není dotčena povinnost uložená v § 6 odst. 3.

§ 20

Povinnosti příslušníka po použití donucovacího prostředku a střelné zbraně

(1) Jestliže při použití donucovacího prostředku nebo střelné zbraně došlo ke zranění osoby, je příslušník povinen, jakmile to okolnosti dovolí, poskytnout jí první pomoc a zajistit její lékařské ošetření a sepsat o použití donucovacího prostředku záznam.

(2) Každé použití donucovacího prostředku nebo střelné zbraně je příslušník povinen bezodkladně oznámit svému nadřízenému.

(3) Ustanovení odstavce 2 se neužije v případě, že donucovací prostředek byl použit v rozsahu a za podmínek stanovených v § 17 odst. 4 a 5.

§ 21

Služební zákroky pod jednotným velením

Zakročují-li příslušníci pod jednotným velením, rozhoduje o použití donucovacích prostředků a střelné zbraně za

podmínek uvedených v tomto zákoně velitel zákroku. Na něj přecházejí povinnosti, které mají jinak po použití donucovacího prostředku a střelné zbraně jednotliví příslušníci.

§ 21a

Pořizování záznamů

(1) Vězeňská služba může, je-li to nezbytné pro plnění jejích úkolů, pořizovat zvukové, obrazové nebo jiné záznamy osob a věcí nacházejících se v objektech a prostorách jí spravovaných a střežených.

(2) Jsou-li k pořizování záznamů podle odstavce 1 zřízeny stálé automatické technické systémy, Vězeňská služba informuje o zřízení takových systémů vhodným způsobem uveřejní.

HLAVA TŘETÍ

Povinnosti a oprávnění příslušníka při plnění úkolů justiční stráže

§ 22

(1) Příslušník, který vykonává službu justiční stráže, má povinnosti a oprávnění uvedené v hlavě druhé s výjimkou povinností a oprávnění uvedených v § 15 a 16. Při doručování písemností soudu a státního zastupitelství a při provádění dalších úkonů je oprávněn zjišťovat totožnost osob, vůči nimž úkon směřuje.

(2) Příslušník, který vykonává službu justiční stráže, je oprávněn činit i jiná nezbytná opatření k zajištění pořádku a bezpečnosti v budovách soudů, státního zastupitelství a ministerstva, jakož i v jiných místech činnosti soudu a ministerstva a plynulého a nerušeného průběhu soudního řízení.

(3) Při plnění svých úkolů je justiční stráž podřízena příslušnému řediteli vazební věznice nebo věznice a řídí se pokyny předsedy soudu, ředitele správního útvaru soudu, předsedy senátu, vedoucího státního zástupce, případně jiného pověřeného zaměstnance soudu, státního zastupitelství nebo ministerstva.

(4) Na pokyn předsedy senátu justiční stráž zejména

- a) provádí rozhodnutí o vykazání konkrétních osob z jednací síně nebo jiného místa činnosti soudu, jakož i o vyklizení takových prostor,
- b) chrání úřední a další osoby přítomné v jednací síni nebo jiném místě činnosti soudu před fyzickými útoky,
- c) vykonává pořádkovou službu při vstupu do jednací síně, pokud bylo rozhodnuto o vyloučení veřejnosti nebo bylo přijato opatření proti přeplňování jednací síně.

(5) Na pokyn ostatních osob uvedených v odstavci 3 justiční stráž zejména

- a) zabraňuje vstupu nepovolaných osob do určených prostor v místech uvedených v odstavci 2,
- b) zabezpečuje přepravu cenností v úschově soudu nebo státního zastupitelství a přepravu vyšších peněžních částek,

c) zajišťuje doručování písemností soudu nebo státního zastupitelství v případě, že tento způsob doručení nařídil předseda senátu nebo státní zástupce,

d) poskytuje doprovod zaměstnancům soudu a státního zastupitelství a poskytuje jim ochranu při jejich úkonech prováděných mimo budovu soudu nebo státního zastupitelství.

(6) Bez pokynu oprávněné osoby uvedené v odstavci 3 provede justiční stráž služební zákrok jen tehdy, jestliže zákrok nesnese odkladu a pokynu oprávněné osoby nelze dosáhnout.

(7) Justiční stráž poskytuje v budovách soudů, státních zastupitelství nebo v jiných místech činnosti soudů nebo státních zastupitelství podle pokynů předsedy senátu nebo vedoucího státního zástupce ochranu svědkům, jejichž totožnost a podoba má být utajena.

(8) V případě potřeby může příslušník, který vykonává službu justiční stráže, vyrozumět nejbližší útvar Policie České republiky a požádat o součinnost.

§ 22a

Držení a používání nebezpečných látek a věcí

(1) Vězeňská služba je oprávněna pro účely výuky, výcviku, zkoušek, expertizní a znalecké činnosti nebo pro výkon jiné činnosti v rámci plněního úkolu nabývat, držet, přechovávat a používat nebezpečné látky a věci. Nebezpečným látkami a věcmi se pro účely tohoto zákona rozumějí zejména omamné a psychotropní látky a jedy.

(2) Vězeňská služba je povinna

a) přijmout opatření k zamezení neoprávněného nebo nahodilého přístupu k nebezpečným látkám a věcem a k zamezení jejich neoprávněného použití,

b) vést evidenci nebezpečných látek a věcí,

c) vést dokumentaci technicko-organizačních opatření k zajištění ochrany nebezpečných látek a věcí a k eliminaci rizik z jejich povahy vyplývajících.

HLAVA ČTVRTÁ

Náhrada škody

§ 23

(1) Stát odpovídá za škodu osobě, která poskytla pomoc Vězeňské službě nebo příslušníkovi na jejich žádost nebo s jejich vědomím (dále jen „poškozený“). Stát se této odpovědnosti může zprostit jen tehdy, způsobil-li si tuto škodu poškozený úmyslně.

(2) Došlo-li u poškozeného k újmě na zdraví nebo smrti, určí se rozsah a výše náhrady škody podle předpisů o odškodňování pracovních úrazů pracovníků. Vláda České republiky stanoví nařízením, ve kterých případech a v jakém rozsahu

- a) náleží poškozenému vedle nároků podle pracovněprávních předpisů jednorázové mimořádné odškodnění,
- b) se zvyšuje jednorázové odškodnění náležející podle pracovněprávních předpisů pozůstalým po poškozeném a kdy lze takové odškodnění přiznat osobám, které byly na poškozeného odkázány výživou.

(3) Stát odpovídá i za škodu na věcech, která poškozenému vznikla v souvislosti s poskytováním pomoci podle odstavce 1. Přitom se hradí skutečná škoda a ušlý zisk (jiná škoda), a to uvedením v předešlý stav. Není-li to možné nebo účelné, hradí se škoda v penězích. Poškozenému může být přiznána i úhrada nákladů spojených s pořízením nové věci náhradou za věc poškozenou.

(4) Stát odpovídá i za škodu, kterou osoba způsobila v souvislosti s pomocí poskytnutou Vězeňské službě nebo příslušníkovi.

(5) Stát odpovídá i za škodu způsobenou Vězeňskou službou v souvislosti s plněním jejích úkolů stanovených tímto zákonem. To neplatí, pokud se jedná o škodu způsobenou osobě, která svým protiprávním jednáním oprávněný a přiměřený zákrok vyvolala nebo si škodu úmyslně způsobila sama.

(6) Náhradu škody poskytuje v zastoupení státu ministerstvo.

HLAVA PÁTÁ

Zpracování osobních údajů vězeňskou službou

§ 23a

(1) Vězeňská služba může zpracovávat osobní údaje, pokud je to nezbytné pro plnění jejích úkolů. Osobní údaje může zpracovávat i k jinému účelu, než pro který byly původně shromážděny.

(2) Vězeňská služba může předávat nebo zpřístupňovat osobní údaje orgánům příslušným k předcházení, vyhledávání a odhalování trestné činnosti a stíhání trestných činů, výkonu trestů a ochranných opatření, zajišťování bezpečnosti České republiky, veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti, včetně pátrání po osobách a věcech. Osobní údaje z evidence osob ve výkonu zabezpečovací detence, ve výkonu vazby a výkonu trestu odnětí svobody předává nebo zpřístupňuje na žádost též

- a) soudům a státním zastupitelstvím při výkonu jejich další působnosti,
- b) ministerstvu,
- c) orgánům veřejné moci, pokud je potřebují pro svou činnost, a
- d) jiným osobám, pokud osvědčí právní zájem na předání nebo zpřístupnění osobních údajů a jejich předání nebo zpřístupnění nebrání zvláštní zákon.

(3) Nekončilo-li trestní stíhání, ve kterém byl obviněný ve vazbě, pravomocným odsouzením, může Vězeňská služba osobní údaje takové osoby předat nebo zpřístupnit podle odstavce 2 písm. c) a d) jen s jejím souhlasem.

(4) Vězeňská služba je správcem evidence osob ve výkonu zabezpečovací detence, vazby a výkonu trestu odnětí svobody na území České republiky, která obsahuje

- a) údaje převzaté z rozhodnutí orgánů činných v trestním řízení oznámených Vězeňské službě,
 - b) údaje umožňující určení totožnosti každé osoby ve výkonu zabezpečovací detence a uvězněné osoby a
 - c) údaje o průběhu výkonu zabezpečovací detence, vazby nebo trestu odnětí svobody včetně údajů o přesném místě a době, kdy taková osoba vykonávala zabezpečovací detenci, vazbu nebo trest odnětí svobody, přehledu o udělených odměnách a uložených kázeňských trestech a údajů o výsledcích zdravotních prohlídek.
- (5) Osobní údaje se v evidenci podle odstavce 4 uchovávají 10 let od propuštění subjektu údajů z výkonu zabezpečovací detence, vazby nebo trestu odnětí svobody.
- (6) Žadatel, který má zřízení datovou schránku, podává žádost podle odstavce 2 prostřednictvím datové schránky.
- (7) Vězeňská služba je oprávněna pro účely evidence podle odstavce 4 vyžádat si opis z evidence Rejstříku trestů podle zvláštního právního předpisu. Žádost o vydání opisu z evidence Rejstříku trestů a opis z evidence Rejstříku trestů se předávají v elektronické podobě způsobem umožňujícím dálkový přístup.
- (8) Vězeňská služba neposkytuje podle zvláštního právního předpisu⁹⁾ údaje vedené pro účely evidence podle odstavce 4, informace, které souvisí s ochranou a obranou objektů, ve kterých je vykonávána zabezpečovací detence, vazba a trest odnětí svobody, o vozidlech užívaných k přepravě vězněných osob a o způsobu a rozsahu ochrany a střežení osob.

§ 23b

Pověřenec pro ochranu osobních údajů

(1) Pověřencem pro ochranu osobních údajů, které Vězeňská služba zpracovává pro plnění svých úkolů v oblasti předcházení, vyhledávání a odhalování trestné činnosti a stíhání trestných činů, výkonu trestů a ochranných opatření, zajišťování bezpečnosti České republiky, veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti, včetně pátrání po osobách a věcech, (dále jen „pověřenec“) jmenuje generální ředitel příslušníka nebo občanského zaměstnance Vězeňské služby, který je odborně připraven pro plnění úkolů uvedených v odstavci 2.

(2) Pověřenec

- a) poskytuje ve Vězeňské službě informace a poradenství o povinnostech v oblasti ochrany osobních údajů, včetně posouzení vlivu na ochranu osobních údajů podle zákona upravujícího zpracování osobních údajů,
- b) kontroluje s přihlédnutím k rizikosti, povaze a rozsahu činností zpracování plnění povinností v oblasti ochrany osobních údajů a
- c) je v záležitostech týkajících se zpracování osobních údajů kontaktním místem pro Úřad pro ochranu osobních údajů a spolupracuje s ním.

(3) Vězeňská služba zajistí pověřenci odpovídající podmínky k řádnému plnění jeho úkolů, včetně přístupu k osobním údajům a jejich zpracování a možnosti udržovat odborné vědomosti a dovednosti. Vězeňská služba rovněž zajistí, aby byl pověřenec informován o všech připravovaných a prováděných činnostech zpracování osobních údajů.

(4) Úkoly pověřence může na základě písemné dohody Vězeňské služby a ministerstva vykonávat pověřenec určený podle trestního řádu.

HLAVA ŠESTÁ

Hospodářská činnost vězeňské služby

§ 23c

(1) Vězeňská služba může provozovat hospodářskou činnost mimo svoji činnost hlavní, pro niž byla zřízena, zejména za účelem zaměstnávání osob ve výkonu trestu odnětí svobody nebo umístěných v ústavech pro výkon zabezpečovací detence.

(2) Hospodářská činnost je provozována za účelem dosažení kladného výsledku hospodaření; to platí i pro jednotlivé provozovny, v nichž je hospodářská činnost provozována.

(3) Organizační jednotky Vězeňské služby, které jsou věznicí nebo ústavem pro výkon zabezpečovací detence, sledují hospodaření provozovny odděleně od hlavní činnosti a od hospodaření s prostředky rozpočtu věznice nebo ústavu pro výkon zabezpečovací detence. Peněžní prostředky používané pro provoz hospodářské činnosti jsou vedeny na zvláštním bankovním účtu.

(4) Provozní výdaje hospodářské činnosti musí být v plné výši pokryty příjmy z této činnosti.

(5) Kladný rozdíl příjmů a výdajů dosažený za kalendářní rok v rámci hospodářské činnosti je mimorozpočtovým zdrojem, se kterým je možno nakládat způsobem uvedeným ve zvláštním právním předpisu^{6c}).

HLAVA SEDMÁ

Společná, přechodná a závěrečná ustanovení

§ 24

(1) Vězeňská služba spolupracuje při plnění svých úkolů zejména s ozbrojenými bezpečnostními orgány České republiky, s dalšími orgány státu, s orgány obcí a s obdobnými institucemi v zahraničí.

(2) V případě, že v ústavu pro výkon zabezpečovací detence, v ústavu pro výkon vazby nebo trestu odnětí svobody vznikne mimořádná situace a Vězeňská služba nemůže zajistit pořádek a bezpečnost v těchto místech vlastními prostředky, může Vězeňská služba požádat o zásah Policii České republiky.

(3) Pokud síly a prostředky Vězeňské služby nebudou dostatečné k zajištění střežení vazebních věznic, věznic nebo ústavů pro výkon zabezpečovací detence, může vláda České republiky na nezbytnou dobu povolát k plnění úkolů Vězeňské služby příslušníky Policie České republiky.

(4) Příslušníci Policie České republiky povolání podle odstavce 3 mají při plnění úkolů Vězeňské služby oprávnění a povinnosti příslušníků; vláda České republiky může rozsah těchto oprávnění a povinností omezit.

(5) Příslušníci Policie České republiky povolání podle odstavce 3 prokazují svou příslušnost k plnění úkolů Vězeňské služby svým předepsaným stejnokrojem s vnějším označením „VĚZEŇSKÁ SLUŽBA“. Ústním prohlášením „Vězeňská služba“ prokazují svoji příslušnost ve výjimečných případech, kdy okolnosti služebního zákroku neumožňují prokázat příslušnost stanoveným způsobem. Ministerstvo stanoví vyhláškou vzor vnějšího označení „VĚZEŇSKÁ SLUŽBA“.

§ 24a

(1) Příslušníci mohou být povoláni vládou k plnění úkolů Policie České republiky, pokud síly a prostředky Policie České republiky nebudou dostatečné k zajištění vnitřního pořádku a bezpečnosti, a to na dobu nezbytně nutnou.

(2) Příslušníci při plnění úkolů podle odstavce 1 mají oprávnění a povinnosti jako příslušníci Policie České republiky podle zvláštního právního předpisu.^{6e)}

§ 24b

(1) Vězeňská služba užívá zvláštní barevné provedení a označení služebních vozidel.

(2) Způsob vnějšího označení příslušníků, zvláštní barevné provedení a označení služebních vozidel ve Vězeňské službě upraví ministerstvo vyhláškou.

§ 24ba

Slova „Vězeňská služba“ nebo slova od nich odvozená mohou osoby používat ve svém jménu, v názvu svých orgánů nebo při své činnosti pouze s písemným souhlasem generálního ředitele a jen způsobem, který neohrozí dobrou pověst Vězeňské služby nebo není způsobilý vzbudit dojem souvislosti osoby s Vězeňskou službou. Souhlas podle věty první lze kdykoli písemně odvolat.

§ 24c

(1) Generální ředitel a jeho náměstek mají nárok na užívání služebního vozidla k výkonu funkce nebo v souvislosti s ní a k zajištění jejich okamžité dosažitelnosti.

(2) Generální ředitel může ředitelům vazebních věznic nebo věznic povolit použití služebního vozidla k cestě z místa trvalého nebo jiného pobytu do služby a zpět v souvislosti s plněním povinností v krizových štábech, bezpečnostních radách, při nařízené služební pohotovosti, při službě konané nad základní dobu služby v kalendářním týdnu, při návratu ze služební cesty mimo dobu služby a v dalších případech, kdy to vyžaduje důležitý zájem služby.

(3) Generální ředitel může povolit použití služebního vozidla příslušníkovi nebo občanskému zaměstnanci Vězeňské služby k cestě z místa jeho trvalého nebo jiného pobytu a zpět, vyžaduje-li to řešení krizových situací.^{6f)}

§ 25

Ustanovení § 5, § 6 odst. 1 a 2, § 8, § 9 odst. 1, § 11 odst. 1, § 12 odst. 1, § 14 a 23 se obdobně užití i na občanské zaměstnance Vězeňské služby. Jejich pracovní vztahy se řídí zákoníkem práce, pokud se neřídí zvláštním právním předpisem.^{7a)}

§ 25a

Přestupky

(1) Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že

- a) na místě veřejnosti přístupném neoprávněně nosí služební stejnokroj Vězeňské služby nebo takový oděv, který je s ním zřejmě zaměnitelný, nebo neoprávněně užívá vnější označení „Vězeňská služba“, nebo
- b) na místě veřejnosti přístupném neoprávněně užívá na vozidle zvláštní barevné provedení a označení používané na služebních vozidlech Vězeňské služby anebo zvláštní barevné provedení a označení s ním zřejmě zaměnitelné.

(2) Právnícká osoba nebo podnikající fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že

- a) v rozporu s § 24ba použije slova „Vězeňská služba“ anebo slova od nich odvozená, nebo
- b) na místě veřejnosti přístupném neoprávněně užívá na vozidle zvláštní barevné provedení a označení používané na služebních vozidlech Vězeňské služby anebo zvláštní barevné provedení a označení s ním zřejmě zaměnitelné.

(3) Za přestupky podle odstavců 1 a 2 lze uložit pokutu do 50 000 Kč.

(4) Přestupky podle odstavce 1 se zapisují do evidence přestupků spravované ministerstvem.

§ 28

Početní stavy Vězeňské služby určuje vláda České republiky.

§ 29

(1) Sbor nápravné výchovy České republiky se zrušuje; jeho práva a závazky přecházejí dnem účinnosti tohoto zákona na Vězeňskou službu. Příslušníci Sboru nápravné výchovy České republiky se dnem účinnosti tohoto zákona stávají příslušníky Vězeňské služby. Občanští pracovníci Sboru nápravné výchovy České republiky se dnem účinnosti tohoto zákona stávají občanskými pracovníky Vězeňské služby.

(2) Pokud se v právních předpisech hovoří o Sboru nápravné výchovy České republiky a o jeho příslušnících, rozumějí se tím Vězeňská služba a její příslušníci.

§ 30

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1993.

Uhde v. r.

Klaus v. r.

¹⁾ § 9 odst. 1 zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích.

²⁾ § 12 odst. 2 trestního řádu.

³⁾ Například § 16 a 20 zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, § 15 zákona č. 293/1993 Sb., o výkonu vazby, ve znění pozdějších předpisů, § 63 zákona č. 186/1992 Sb., o služebním poměru příslušníků Policie České republiky, ve znění pozdějších předpisů, § 9 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů.

⁴⁾ § 12 odst. 2 až 5 zákona ČNR č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky.

⁵⁾ § 55 a 73 trestního zákona.

§ 48 a 50 zákona č. 169/1999 Sb.

§ 48 a 53 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

^{5a)} § 158b trestního řádu.

§ 23a zákona č. 283/1991 Sb.

⁶⁾ Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 227/2000 Sb.

^{6c)} § 45 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla).

^{6e)} Zákon č. 283/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

^{6f)} § 2 zákona č. 240/2000 Sb.

⁸⁾ § 158 odst. 1 trestního řádu.

⁹⁾ Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁰⁾ Zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek.